

sags bedømmelse. Efter et skøn, der støtter sig til en gennemgang af folketingets udvalg i samlingen 1947—48, skulle antallet af særlige udvalg ved fuld udnyttelse af de 5 nævnte faste udvalg kunne nedbringes med ca. $\frac{2}{3}$, fra ca. 75 til ca. 25. Områderne er i det hele ret tydeligt adskilt; dog kan der ikke overalt drages et skarpt skel mellem de to sidstnævnte udvalgs opgaver, og afgørelsen af en mulig kompetencetvivel må da overlades tinget.

Det ville være let at supplere de her nævnte faste udvalg med flere, der kunne behandle forskellige større grupper af lovforslag med et vist enhedspræg. Eksempelvis kan nævnes udvalg om undervisningsspørgsmål, trafikspørgsmål, forsvaret, kommunalvæsen og retsplejen. Men alene 5 nye faste udvalg, som vel ikke kan have færre end 15 medlemmer hver, vil i forbindelse med de 3 nuværende stående 15-mands udvalg (finansudvalget, lønningsudvalget og § 45-udvalget) lægge beslag på et meget betydeligt antal medlemmer af folketinget, selv om man vil give medlemmerne adgang til at have sæde i 2 faste udvalg. Det er derfor fundet rigtigt foreløbig at blive stående ved denne grænse, så meget mere som det ved planlæggelsen af videregående skridt vil være af stor betydning at have kendskab til den omgruppering af de faste udvalg, der for tiden er til behandling i stortingets reglementskomité.

Med forbillende i flere udenlandske parlamenters forretningsordener indeholder udkastet bestemmelse om valg af *stedfortrædere* for udvalgsmedlemmer, højst 2 for hvert parti. Tanken med stedfortræderne er for det første at erstatte udvalgsmedlemmer, der måtte få forfald. Men ved udformningen af det foreliggende udkast har det tillige, og navnlig, været hensigten at gøre udvalgsordningen mere smidig, idet et parti skulle kunne lade sig repræsentere af forskellige medlemmer ved behandlingen af forskellige hovedafsnit indenfor området, f. eks. henholdsvis direkte og indirekte skatter, planteavl, husdyrbrug og havebrug, handelspolitik og næringsdrift. En sådan ordning, hvorved hvert enkelt af de faste udvalg så at sige kan formeres i flere, vil have særlig betydning for de mindre partier.

Det er en stor ulempe ved folketingets nuværende arbejdsordning, at udvalgsarbejdet som regel går i stå fredag middag og ikke kommer i gang igen før tirsdag eftermiddag eller onsdag formiddag. Det vil kun undtagelsesvis være muligt at holde udvalgs møde lørdag eller mandag, når tinget ikke holder møde disse dage. Det vil vistnok også kun i korte perioder være muligt at afse en hel dag midt i ugen til udvalgsarbejde alene, således som man i landstinget principielt forbeholder torsdagen og i den franske nationalforsamling onsdagen til udvalgsarbejdet. At tage f. eks. onsdag aften i brug til udvalgsarbejde vil næppe lykkes i større udstrækning. Derimod kan man formentlig råde bod på den nævnte ulempe ved at knytte *tjenestemænd som sekretærer* til de vigtigste af de faste udvalg, idet disse sekretærer da skulle ekspedere og såvidt muligt videreføre det i ugens løb udførte arbejde og lægge arbejdet i de kommende møder til rette. De vil kunne yde udvalgene værdifuld bistand ved at affatte skrivelser, tilvejebringe og bearbejde oplysninger, føre udvalgsprotokoller, udforme ændringsforslag i kontakt med ministeriernes embedsmænd og gøre udkast til betænkninger. Sekretariatene spiller en stor rolle og er stærkt udbygget i Sverige, hvor sekretærerne for størstedelen samtidig er knyttet til centraladministrationen. I Holland er det derimod udelukkende rigsdagstjenestemænd, der udfører sekretærgerningen for de faste udvalg. Herhjemme benyttes både tjenestemænd i administrationen og i rigsdagen som medhjælpere for udvalg. Hvorledes sekretærerens arbejde kunne organiseres mest praktisk og økonomisk, må blive genstand for nærmere overvejelser.

Udover de omtalte tre væsentlige tillæg til den gældende udvalgsordning: forøgelse af de faste udvalg, indførelse af stedfortrædere og udvidet adgang til brug af sekretærhjælp, indeholder det foreliggende udkast enkelte mindre ændringer. Man har ikke anset det for nødvendigt at opretholde det stående udvalg for andragender, hvis betydning i årenes